

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

DKZU-DM/DI-5311-13/12

Warszawa, 2012-06-26

**Pan
Tomasz Koproń
Wiceprezes
Polskiej Izby Firm Szkoleniowych**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem z dnia 11 maja 2012 roku /znak: PIFS.07-53/12/ w sprawie przepisów dotyczących kształcenia ustawicznego Departament Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego uprzejmie wyjaśnia.

Ad. Definicja „wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych”.

Zgodnie z art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) jednym z zadań systemu oświaty jest zapewnienie możliwości uzupełniania przez osoby dorosłe wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych. Odpowiednio do powyższego, ustawa o systemie oświaty kompleksowo reguluje kwestie dotyczące warunków realizacji tego zadania w systemie szkolnym (z wyjątkiem szkół wyższych), a także w formach pozaszkolnych. Rodzaje form pozaszkolnych, a także warunki, organizację i tryb prowadzenia kształcenia w tych formach, określa rozporządzenie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, wydane na podstawie art. 68a ust. 5 ustawy o systemie oświaty – od 1 września 2012 r. będzie obowiązywało w tym zakresie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 186).

Jednostkami organizacyjnymi powołanymi w systemie oświaty do organizowania prowadzenia form pozaszkolnych są, co do zasady, placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego (art. 2 pkt 3a ustawy o systemie oświaty). Jedynym wyjątkiem są kwalifikacyjne kursy zawodowe, które mogą organizować i prowadzić także inne podmioty wskazane w art. 68a ust. 2 ustawy o systemie oświaty.

Jak wynika z powyższego, zagadnienia dotyczące uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych są jednoznacznie zdefiniowane i kompleksowo uregulowane w ustawie o systemie oświaty oraz w ww. akcie wykonawczym. Nie zachodzi zatem potrzeba dodatkowego definiowania ich poprzez regulacje zaczerpnięte z przepisów prawa podatkowego.

Ad. Czas trwania kursu

Nowe regulacje normujące obszar kształcenia ustawicznego w rozumieniu oświaty zostały opracowane zgodnie z filozofią europejskich ram kwalifikacji, w myśl której efekty uczenia się są definiowane przez określenie tego, co osoba ucząca się wie, rozumie i potrafi wykonać po zakończeniu procesu uczenia się. Dlatego w przypadku form pozaszkolnych odstąpiono od określania czasu trwania nauki. W przypadku form pozaszkolnych realizowanych w oparciu o ustalaną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania podstawę programową kształcenia ogólnego lub podstawę programową kształcenia w zawodach określa się jedynie minimalny wymiar kształcenia, tj. minimalną wymaganą liczbę godzin zajęć edukacyjnych. W przypadku kursów, o których mowa w § 3 pkt 5 ww. rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych, prowadzonych w oparciu o inne regulacje, aniżeli obowiązujące w systemie oświaty podstawy programowe odpowiednio kształcenia ogólnego lub kształcenia w zawodach, całkowitą dowolność pozostawiono w tym względzie organizatorowi kształcenia. Z tego względu, w przypadku tych kursów przepisy § 20 rozporządzenia należy stosować odpowiednio. Jeśli bowiem zakładane efekty kształcenia można osiągnąć na

kursie obejmującym np. cztery godziny zajęć edukacyjnych, to nie wydaje się zasadne rozkładanie tych zajęć na trzy dni w tygodniu.

Ad. Definicje form „stacjonarnej” i „zaocznej”

Zgodnie z art. 68a ust. 3 ustawy o systemie oświaty, w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2012 r.), kształcenie ustawiczne może być prowadzone jako stacjonarne lub zaoczne, a także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W wydanym na podstawie delegacji ustawowej rozporządzeniu w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych doprecyzowano, iż kształcenie prowadzone w formie stacjonarnej odbywa się co najmniej przez trzy dni w tygodniu, a w formie zaocznej – co najmniej raz na dwa tygodnie przez dwa dni (§ 20 ust. 3 i 4).

Należy zauważyć, iż w obowiązującym obecnie stanie prawnym także nie definiuje się formy stacjonarnej i zaocznej, mimo tego nie zgłaszano wątpliwości interpretacyjnych.

Ad. Wymogi dla osób niepełnosprawnych

Wymóg dotyczący zapewnienia przez organizatora kształcenia warunków organizacyjnych i technicznych umożliwiających udział w kształceniu osobom niepełnosprawnym sformułowany w § 19 ust. 1 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 roku w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 186) jest tożsamy jak w § 3 pkt 5 dotychczas obowiązującego rozporządzenia z dnia 3 lutego 2006 roku w sprawie uzyskiwania i uzupełniania przez osoby dorosłe wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych (Dz. U. Nr 31, poz. 216).

Niezależnie od tego czy znana będzie grupa potencjalnych uczestników kursu, czy nie - należy zapewnić warunki organizacyjne i techniczne, które umożliwią osobom niepełnosprawnym udział w tym kursie.

Ad. Wymogi dotyczące programu nauczania

Przepis § 22 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 roku w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 186) nie różnicuje wymagań dla programu nauczania w zależności od czasu trwania kursu.

Departament Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nie podziela Państwa opinii, że można by niektóre elementy pominąć.

Ad. Krótki okres przejściowy

Informacja o planowanych zmianach przepisów dotyczących kształcenia ustawicznego była dostępna już od roku 2011 w związku z opublikowaniem ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, zaś projekt rozporządzenia w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych był przekazany do konsultacji społecznych i zamieszczony w BIP jako jeden z pierwszych projektów związanych ze zmianą ustawy. Ministerstwo Edukacji Narodowej nie otrzymało uwag dotyczących czasu wdrażania nowych przepisów.

Planowane na 2012 rok kursy należy zakończyć do 31 grudnia 2012 roku. Nowe przepisy w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych zostały wydane na początku roku 2012, aby organizatorzy kształcenia mogli się dostosować do wprowadzanych zmian.

Organizowanie kursów, których czas realizacji nie będzie mógł zakończyć się z dniem 31 grudnia należy planować od dnia 1 września 2012 roku w oparciu o nowe przepisy.

Ad. Dokumentacja kompetencji

Ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 205, poz. 1206) wprowadzany został nowy model kształcenia ustawicznego.

Nową formą kształcenia ustawicznego od 1 września 2012 roku będą kwalifikacyjne kursy zawodowe, których ukończenie umożliwi przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Obok kształcenia zawodowego w szkołach dla młodzieży wprowadzono możliwość zdobywania kwalifikacji zawodowych przez osoby dorosłe na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Jedną z przesłanek obecnej reformy kształcenia zawodowego i ustawicznego jest zapewnienie przejrzystości umiejętności i kwalifikacji dostępnych w systemie oświaty i występujących na rynku pracy, w związku z obserwowanym brakiem zaufania pracodawców do informacji o umiejętnościach zawodowych definiowanych przez organizatorów kształcenia. Zamieszczanie w zaświadczeniach o ukończeniu kursów szczegółowych informacji o tematyce zajęć byłoby odbierane jako przesłanka uzasadniająca ich wartościowanie w kontekście kwalifikacji (umiejętności) nabytych w trakcie kształcenia. Tak rozbudowane zaświadczenia dezinformowałyby potencjalnych pracodawców, błędnie sugerując, iż mogą pełnić funkcję dokumentu zaświadczającego o nabytych kwalifikacjach. Tymczasem z faktu, iż w programie nauczania przewidziano określoną tematykę zajęć nie można wnioskować o umiejętnościach uzyskanych przez osoby uczące się. Tematyka zajęć będzie każdorazowo wskazana w programie nauczania realizowanym na kursie. Reforma programowa wprowadziła zasadę, iż zestawy celów kształcenia i treści nauczania opisane są w formie oczekiwanych efektów kształcenia, a te są sprawdzane i potwierdzane wyłącznie w systemie egzaminów zewnętrznych. Dla potencjalnego pracodawcy istotne jest, jaką wiedzę i umiejętności posiada pracobiorca (potwierdzeniem tego jest zdany egzamin zewnętrzny), a nie jaką tematykę zajęć zaoferował organizator kształcenia. Z tego względu zaświadczenie o ukończeniu kursu powinno pełnić rolę wyłącznie dokumentu zaświadczającego o aktywności jego posiadacza w doksztalcaniu lub doskonaleniu zawodowym i nie może „upodabniać się” do dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.

Szczegółową informację o nazwach zajęć edukacyjnych i liczbie godzin poszczególnych zajęć zamieszczono we wzorze zaświadczenia o ukończeniu turnusu doksztalcania teoretycznego młodocianych pracowników. Ten rodzaj formy pozaszkolnej stanowi bowiem integralną część kształcenia zawodowego realizowanego u pracodawcy lub w zasadniczej szkole zawodowej i wymagany zakres doksztalcania teoretycznego określa każdorazowo podmiot kierujący młodocianego pracownika na dany turnus (odpowiednio szkoła lub pracodawca).

Ad. Wymogi JST dotyczące zakładania placówek

Przepisy art. 82 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) dotyczące szkół i placówek niepublicznych w ostatnim czasie nie uległy zmianie.

Zgodnie z art. 82 ust. 2 pkt 3 lit. d) zgłoszenie do ewidencji powinno zawierać wskazanie miejsca prowadzenia szkoły lub placówki oraz informację o warunkach lokalowych zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy, zgodnie z odrębnymi przepisami. Fakt zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy może być potwierdzony wyłącznie przez powołane do tego podmioty. Organ prowadzący ewidencję szkół i placówek niepublicznych przyjmując zgłoszenie szkoły lub placówki niepublicznej jest uprawniony do żądania stosownego potwierdzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, które wydać może państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.

Z poważaniem,

DYREKTOR
DEPARTAMENTU KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

Ewa Konikowska-Kruk